info@payamdaily.ir

نخستین روزنامه صبح البرز

پیام آشنا

شماره ۱۵۲۶
چهارشنبه ۴/ دی/ ۱۳۹۸
۲۸/ ربیع الثانی/ ۱۴۴۱
25 /Dec/ 2019

صاحب امتیاز: موسسه همگامان اندیشه زمان
مدیرمسئول: محمود حیدری سردبیر: باهره حیدری
نشانی: کریمخان زند، خیابان فرهنگ، جنب کانون گارشناسان، رسمی دادگستری
تلفن: ۳۲۵۳۲۸۳۸-۳۲۵۳۴۴۳۳-۰۲۶ فکس: ۳۲۵۵۳۸۳۸
فکس اینترنتی پیام آشنا: ۰۲۱-۸۹۷۸۶۷۳۹
امتیاز در طرح ارزیابی کیفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: ۴۲/۲۶
چاپ: کارگر

خبرچه

چرا در تهران کلاغ‌ها بیشتر از یاکریم‌هاشدند

اثرات آلودگی هوا بر سلامت انسان بر کسی پوشیده نیست اما نکته‌ای که شاید در روزهای بحرانی آلودگی هوا کمتر به آن توجه می‌شود، اثرات ناگوار آلودگی هوا بر حیوانات از جمله پرندگان است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، در حال حاضر در شهر تهران حدود ۲۵۰ گونه پرنده شناسایی شده که به گفته مدیرعامل انجمن پرندهشناسی و پرندهنگری «طوران»، آلودگی هوایی تواند این گونه‌ها را از شهر دور کند و قرار دهد.

علیرضا هاشمی می‌گوید: پرندگان در مقابل آلودگی هوا نسبت به انسان حساس‌ترند و در آزمایش‌های مختلف، هنگام کالبدشکافی بدن آن‌ها میزان زیادی دوده و ذرات معلق هوا در شش و دستگاه گوارش پرندگان مشاهده شده است.

وی با بیان اینکه استاندارد آلودگی هوا برای پرندگان متفاوت‌تر از انسان‌هاست اظهار می‌کند: در دوران پس از انقلاب صنعتی و پیش از آنکه سنسورهای حساس به گازهای آلاینده اختراع شوند، از پرندگان به عنوان یک سیستم سنجش آلودگی هوا در معادن روبا استفاده می‌شد. هاشمی می‌گوید: پرندگان در این شرایط به دلیل حساسیت بیشتر خود به افزایش غلظت آلایندهها واکنش نشان می‌دادند و کارگران معادن با واکنش آن‌ها متوجه می‌شدند که تا ساعاتی دیگر هوای آن منطقه برای انسان در شرایط بسیار نامطلوبی قرار خواهد گرفت.

مدیرعامل انجمن پرندهشناسی و پرندهنگری با بیان اینکه پرندگان در زمان اوج آلودگی هوا صموما مراکز آلوده را ترک می‌کنند، می‌افزاید: باید این نکته را در نظر گرفت که وقتی شرایط آلودگی هوا برای انسان در موقعیت اضطراری قرار می‌گیرد، برای پرندگان مدتهاست که از شرایط اضطرار گذشته است. بنابراین تعداد زیادی از آن‌ها از مراکز آلوده دور می‌شوند البته قطعا در این بین پرندگان ضعیف‌تر از بین می‌روند. به گفته هاشمی، طی سال‌های اخیر به دنبال تغییر زیستگاه‌های شهر تهران، ترکیب جمعیت پرندگان در این شهر هم با گذشته فرق کرده است. برای مثال زیستگاهی مصنوعی مانند دریاچه چیتگر، پرندگان آبزی و نیمه‌آبزی متعددی را در خود جا داده است.

مدیرعامل انجمن پرندهشناسی و پرندهنگری طوران ادامه داد: در حال حاضر کلاغ‌ها در تهران بیشتر از تعداد یاکریم‌ها شده‌اند. چون معماری شهر تغییر کرده است. یاکریم‌ها به قطعاتی روستایی علاقه‌مند هستند. بنابراین به حاشیه شهرها مهاجرت کرده‌اند.

هاشمی می‌گوید: در شهر تهران مطلوبیت زیستگاه برای بعضی از پرندگان کم شده است و گونه‌هایی مانند پرستوها و باخورک‌ها نمی‌توانند با زیستگاه‌های جدید ارتباط برقرار کنند و همین باعث می‌شود که این گونه‌ها به مرور از ما دور شوند و از آنجا که پرندگان دشمنان طبیعی حشرات هستند، این موضوع می‌تواند روی افزایش جمعیت حشرات در شهر تهران اثرگذار باشد.

بنزین ندهید، فلج می‌شویم

رئیس جامعه راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی گفت: اگر به سفر و یا گردشگری سهمیه ویژه بنزین اختصاص داده نشود، این صنعت فلج می‌شود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، علی صدرنیا با بیان این که طرح سهمیه‌بندی بنزین هیچ نگاهی به بخش‌های خدماتی و حمل و نقل گردشگری نداشته است گفت: ما با گروهی از راهنمایان گردشگری روبرو هستیم که با یسیله نقلیه خصوصی خود به گردشگران خدمات می‌دهند، از طرفی راننده‌های بن و خودروهای سواری هم هستند که ناچارند سه برابر هزینه سابق برای بنزین بپردازند در حالی که دستمزدشان نسبت به قبل تفاوتی نکرده و باید هزینه اضافی سوخت را از جیب بپردازند.

وی ادامه داد: این مشکل در دو نشست مجزا با آقای موسان -وزیر میراث فرهنگی گردشگری و صنایع دستی - مطرح شد که نظر ایشان هم بر حل آن بود اما در عین حال تاکید کردند باید ساز و کاری طراحی شود که درصورت تخصیص سهمیه ویژه بنزین به گردشگری، هیچ شائبه‌ای ایجاد نشود.

صدرنیا اضافه کرد: پیشنهادی هم مطرح شد که شرکت‌های حمل و نقل گردشگری با مجوز این وزارتخانه راهاندازی شود تا درصورت توافق، سهمیه ویژه بنزین به این شرکت‌ها و اتومبیل‌های در اختیار آن‌ها که پلاک گردشگری دریافت خواهند کرد، اختصاص یابد.

وی افزود: بررسی اولیه ما نشان می‌دهد در حال حاضر فقط یک شرکت حمل و نقل گردشگری وجود دارد که از این وزارتخانه مجوز گرفته، بنابراین اگر چنین پیشنهادی اجرایی شود سایر خودروها که در حال سرویس‌دهی به گردشگران هستند از این طرح جامی مانند و مشکل «راهنما و راننده» هاتریز تر نمی‌شود. در حالی که آن‌ها بیشتر از گروه‌های معمولی در جاده هستند و سفرهایشان گاهی تا ۳۰ روز طول می‌کشد. رئیس جامعه راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی بیان کرد: شاید موضوع بنزین همین حالا حاد نباشد، ولی به محض این که وارد فصل سفر در ایران شویم، قطعا این معضل بیشتر به چشم می‌آید. باید سریع‌تر برای آن فکری شود. اگر این سهمیه ویژه اختصاص نیابد بخشی از بدنه گردشگری فلج می‌شود.

صدرنیا در این راستا پیشنهادی را مطرح کرد مرجح‌تر آن را «هویتی» دانست اما گفت: شاید بتوان تا متضلعی که طرح جدی‌تری اجرا می‌شود، از طریق آرشیو‌های گردشگری معتبر «راهنما - راننده»ها و یا راننده‌های خودروهای در اختیار گردشگری را به وزارت میراث فرهنگی و گردشگری و نفت معرفی کرد تا سهمیه ویژه‌ای به آن‌ها تخصیص داده شود. البته که برای مساله بنزین نمی‌توان راه‌کار ساده‌ای داشت اما تا زمانی که آن شرکت‌های حمل و نقل مورد نظر وزارتخانه راهاندازی شود شاید بتوان سهمیه‌ای را مشخص و برای تعداد خاصی از راهنماها و راننده‌ها شناخته شده، اختصاص داد.

او افزاید: کردبا آن که هزینه غذا بالا رفته اما مبنای محاسبه در برخی از تورها هنوز نرخ سال گذشته است. از طرفی بهار گذشته که با سفر اربعین همزمان شد با کمبود اتوبوس مواجه شدیم در نتیجه بسیاری از راننده‌های اتوبوس و شرکت‌های حمل و نقل کرایه‌ها را افزایش دادند. از آن‌ها هم که حقیقتا قصد سفر در ایران بود، نرخ ورودی موزه‌ها افزایش پیدا کرد. در حالی که بیشتر تورها از یک دو سال قبل قروخته شده‌اند و این گرانی‌های لحظه‌ای در قیمت آن‌ها محاسبه و حتی پیش‌بینی نشده است. در هیچ کجا قیمت‌ها اینقدر لحظه‌ای و بدون اصول تغییر نمی‌کند و این برای طرف‌های خارجی قابل درک نیست.

صدرنیا تاکید کرد: باید صنعت گردشگری را حمایت کرد تا درآمدزا شود. مخصوصا حالا که تعداد گردشگران سوخته و درآمدها و آن کاهش یافته و هزینه‌ها از این طریق تامین نمی‌شود.

امروز با حافظ

من که ملول گشتمی از نفس فرشتگان
قال و مقال عالمی می کشم از برای تو
دولت عشق بین که چون از سر فقر و افتخار
گوشه تاج سلطنت می‌شکند گدای تو

فرهنگ

عمری دلم به سینه فشردی در انتظار
تا در کشم به سینه و در بر فشارمت

شهریار

اذان صبح | طلوع آفتاب | اذان ظهر | غروب آفتاب | اذان مغرب
۰۵:۴۳ | ۰۷:۱۵ | ۱۲:۰۸ | ۱۷:۰۱ | ۱۷:۲۰

برگه

تا آنجاکه می‌توانید، زندگی کنید و فقط روی نکات مثبت تمرکز کنید.

مت کامرون

طنز

آلودگی هوا و علاقه به اقوام پدری!

دولت‌ها با آلوده کردن هوا به روند دموکراسی نیز کمک می‌کنند اما حاکمان شرقی معمولا این دست خدمات خود را همه جا جار نمی‌زنند چون از ریاکاری بدشان می‌آید.

به گزارش پیام آشنا به نقل از همشهری آنلاین، سید اکبر میر جعفری، شاعر، طنز پرداز و پژوهشگر ادبیات در یادداشتی طنزآمیز درباره آلودگی هوا نوشته است: در تحقیقاتی که دانشمندان یک مرکز چینی - ژاپنی بر روی مردم نیال انجام داده‌اند به این نتیجه رسیده‌اند که مردم این سرزمین به دلیل عدم استشقای گازهایی که حاوی سرب است، دارای پایین ترین ضریب هوشی در دنیا هستند! اما مردم شهرهایی که هوای آلوده دارند، هوش بسیار بالایی دارند به طوری که در این شهرها اصولاً افراد یخمه دیده نمی‌شوند.

این مرکز ثابت کرده که آلایندهها سلول‌های مغزی انسان را بسیار سریع رشد می‌دهند و در نتیجه کسانی که در کلان‌شهرها زندگی می‌کنند، دارای ضریب هوشی بالایی هستند. همچنین ثابت شده سرب موجود در هوا، هوش اقتصادی افراد را به شدت بالا می‌برد. به همین دلیل اغلب ثروتمندانی که بدون رانت پول دار شده‌اند، ساکن شهرهای بزرگ هستند.

عجیب این‌که سرب و مواد آلاینده در فضا باعث می‌شود اقتصاددانان سلامتی اقتصادی بالایی داشته باشند و از کلاهبرداری، اختلاس و موارد‌ی از این دست دوری کنند. آلودگی هوا بر نژادهای آسیایی تاثیرات بهتر و مثبت‌تری نسبت به دیگر نژادها دارد. حتی در امور اجتماعی نیز آلودگی هوا باعث مسئولیت پذیری و احترام به حقوق دیگران می‌شود.

آلاینده‌ها سیستم مغز افراد را دموکراتیک می‌کنند.

به همین دلیل مردم کشورهای شرقی دموکراسی را خیلی دوست دارند. با این وصف دولت‌ها با آلوده کردن هوا به روند دموکراسی نیز کمک می‌کنند اما حاکمان شرقی معمولا این دست خدمات خود را همه جا جار نمی‌زنند چون از ریاکاری بدشان می‌آید. حتی تحقیقات نشان می‌دهد دود ماشین ماده‌ای در خود دارد که باعث می‌شود عواطف افراد نسبت به اقوام پدری بیشتر از اقوام مادری شود. علاقه شرقیان به عمه و شوهر عمه نیز از همین روست.

این دانشمندان دولت نپال را متقاعد کرده‌اند که در پایتخت این کشور چند کارخانه تاسیس کنند تا گازهای آلوده آن باعث رشد ضریب هوشی مردم این کشور شود.

این استیتو اعلام کرده است که حتی کسانی که به دلیل آلودگی هوا می‌میرند مرگ هوشمندانه‌تری نسبت به دیگران دارند.

مقاله

نگاهی به تاثیر پدیده «گوشی‌های هوشمند» طی یک دهه گذشته

موبایل با زندگی انسان‌ها چه کرد؟

به گزارش پیام آشنا به نقل از دنیای اقتصاد، اگر بخواهیم به ابتدای دهه ۲۰۱۰، که آخرین روزهایش را سپری می‌کند برگردیم، می‌بینیم که زندگی تا همین چند سال پیش چقدر متفاوت بوده است. بیشتر ابزارها یا لوازم جانبی مورد نیاز زندگی، عموما داخل زیر زمین خانه‌ها یافت می‌شد. مثلا دستگاه جی‌پی‌اس Garmin، آن روزها طرفداران زیادی داشت یا مثلاً اگر کسی می‌خواست عکسی را با دیگران به اشتراک بگذارد، باید مراحل سخت و زمان‌بری را انجام می‌داد. اگر کسی می‌خواست عکس سلفی بیندازد، باید با هزار مصیبت، گوشی را برعکس گرفته و تلاش می‌کرد که حداقل قسمتی از چهره‌اش داخل کادر عکس قرار بگیرد.

گوشی‌های هوشمند مدرن امروزی، یک دستگاه مستطیلی شیشه‌ای همه کاره است. دستگاهی که سال ۲۰۱۰ خبری از آن نبود اما سال ۲۰۱۰، دقیقا سالی بود که تحول بزرگی در دنیای گیجت‌های الکترنیک و گوشی‌های دیجیتال پدید آمد. این حوزه به مرور به قدری پیچیده‌تر و پیشرفته‌تر شد که خیلی زود تبدیل به یک کامپیوتر جیبی همراه شد. ۲۰۱۰ همچنین، سالی بود که اکثر برنامه‌ها و اپلیکیشن‌های سرشناس امروزی، متولد شدند. تحول عظیمی که این روزها آن را به نام گوشی‌های هوشمند می‌شناسیم، تنها یک دستگاه کوچک است که مفهوم انسان بودن را تغییر داد. دستگاهی که با توسعه به مرور توانست نحوه مدیریت دنیا، روابط و حتی خود انسان را تغییر دهد. این پدید به مرور توانست جهت‌گیری خود انسان‌ها را عوض کند به نوعی که حتی متوجه آن هم نشدیم برای درک این موضوع که گوشی‌های هوشمند تا چه اندازه توانستند عملکرد ما را در دنیا تغییر دهند، خبرنگار وال استریت ژورنال -Joanna Stern- خودش را به چالشی دعوت کرده و تصمیم گرفت به مدت ۲۴ ساعت به سفری برود و در طول این سفر تنها از تکنولوژی‌های سال ۲۰۱۰ استفاده کند مثل گوشی قدیمی بلک‌بری‌اش. جوانا می‌گوید که زمان‌هایی، خودش را بعلوز کامل گمشده حس می‌کرده که دلیلش بیشتر نقص فنی دستگاه جی‌پی‌اس قدیمی‌اش بوده است. وی در گزارش خود می‌گوید با وجود اینکه از بسیاری از قابلیت‌ها و امکانات زندگی معمول همیشگی‌اش، محروم بوده اما این سفر تجربه هیجان انگیزی برای وی بوده است؛ زیرا احساس کنترل بیشتری می‌کرده و بیشتر از پیش، از لحظه خود لذت می‌برده و گاهی حتی خودش را نیز بیشتر دوست داشته است؛ با نزدیک شدن به وورد به سال ۲۰۲۰، خبرنگار وال استریت ژورنال، جوانا استرن می‌خواهد بفهمد که گوشی‌های هوشمند، طی یک دهه گذشته زندگی انسان‌ها را چقدر تغییر داده‌اند. به همین منظور، جوانا آی‌فونش را در خانه گذاشت و با کوله‌ای پر از گیجت‌های مربوط به سال ۲۰۱۰، از جمله گوشی بلک‌بری، جی‌پی‌اس گارمین و دوربین canon قدیمی‌اش عازم سفر شد.

ما چگونه به اینجا رسیدیم

برای اینکه درک کنیم این عصر جدید چگونه شروع شد، باید به ابتدای دهه برگردیم، سالی که نقطه شروع این تحول بوده است. ۲۰۱۰، سالی بود که آی‌فون ۴ اول وارد بازار شد. این گوشی اولین مدل از آی‌فون بود که دوربین سلفی داشت و می‌توانست ویدئو با کیفیت (HD ضبط کند. Galaxy S، اولین گوشی مجهز به اندروید شرکت سامسونگ نیز در همین سال عرضه شد. به مرور، ایرانورهای بیشتری موفق شدند تا شبکه‌های خود را توسعه دهند و کارآفرینان فعال در حوزه سیلیکون ولی نیز برنامه‌ها و اپلیکیشن‌های متنوعی را معرفی کردند. نایب رئیس اسبق شرکت ایراتوری AT&T، رالف دلاوگا که با استیو جابز برای معرفی اولین آی‌فون به بازار همکاری داشته می‌گوید: «زمانی که یک قسمت از تکنولوژی تغییر می‌کند، اتفاق مهم و بزرگی رخ می‌دهد. اما زمانی که چند حوزه اصلی، همزمان با هم تغییر می‌کنند، می‌تواند آثار مخربی به جا بگذارد.» در سال ۲۰۱۱، شرکت AT&T که زیر نظر آقای دلاوگا مدیریت می‌شد، با شرکت لوبر قرارداد بست. در این سال، تراویس کالانیک، رئیس آن زمان لوبر، به‌دنبال روشی بود تا راه اتصالی بین رانندگان خود برقرار کند و به همین دلیل سراغ AT&T رفت. آقای دلاوگا می‌گوید: «ما توانستیم رانندگان این شرکت را به یکدیگر اتصال دهیم؛ زیرا آن زمان همه رانندهها از گوشی آی‌فون استفاده می‌کردند.»

ایل ظاهرا از همان زمان، متوجه قدرت فوق‌العاده خلق یک دستگاه همه کاره شد. آقای گرگ جلتوویاک (Greg Jozwiak) در سال ۲۰۰۹ نایب رئیس بخش بازاریابی آی‌فون، آی‌پد و آی‌اوس بوده است. وی خاطره‌ای از آن زمان تعریف می‌کند، زمانی که یک کارمند اعلام کرده بود که تصمیم گرفته استعفا داده و به شرکت دوربین‌سازی Flip Video بپیوندد. آقای جلتوویاک در جواب این کارمند می‌گوید: «شوخی‌ات گرفته؟» این احمقانه‌ترین کاری است که می‌توانی بکنی. قابلیتی که محصولات شرکت Flip Video دارند، خیلی زود سر از آی‌فون‌های ما در می‌آورند. ما خیلی خیلی خیلی بیشتر از آن تعدادی که این دوربین‌ها به فروش می‌روند، آی‌فون خواهیم فروخت. زمانی می‌رسد که دیگر هیچ کس چنین دوربین‌هایی را نمی‌خرد.» بد نیست بدانید که فروش دوربین‌های شرکت Flip Video از سال ۲۰۱۱ متوقف شده است. البته بر واضح است که اپل حقیقتا از حجم تغییراتی که آن زمان پیش رویش بود، ایده‌ای نداشت. آقای جلتوویاک می‌گوید: «ما آتشی را روشن کردیم، اما هرگز نمی‌دانستیم که شعله‌های این آتش تا کجا خواهد رسید. روزی که اینستاگرام به فیس‌بوک فروخته شد، به خاطر می‌آورم. همه ما با خود می‌گفتیم، واو! این (اینستاگرام) فقط یک اپلیکیشن آی‌فون بود که به قیمتی میلیارد دلاری فروخته شده است.»

ما چگونه تغییر کردیم

یکی از دستاوردهایی که سفر با ابزارهای مربوط به سال ۲۰۱۰ برای خانم جوانا به همراه داشت، این است که فهمید گوشی‌های هوشمند، علاوه بر اینکه روی تفکرات ما تاثیر داشته، روی احساسات ما نیز اثرگذار بوده است. خانم جوانا عکس‌هایی که با دوربین قدیمی canon خود می‌گرفت را نمی‌توانست در لحظه برای کسی یا در شبکه‌ای به اشتراک بگذارد و همین مساله، به گفته وی باعث می‌شد احساس تنهایی بیشتری کند. گویی اینکه لحظاتی که قابلیت به اشتراک‌گذاری با دیگران را ندارد، ارزش کمتری داشتند. خانم جوانا می‌گوید که ناتوانی در برقراری تماس تصویری با عزیزان نیز می‌تواند استرس و اضطراب را افزایش دهد. به عقیده جوانا، گوشی‌های هوشمند امروزی، توانسته جای خالی عزیزان غایب را پر کند اما حذف این پدیده نیز کمک می‌کند تا احساس عمیق و واقعی دلتنگ شدن برای کسی که دوستش داریم را تجربه کنیم. مساله دیگری که جوانا به آن اشاره کرد، شیوه‌های مسیریابی بوده که با کمک گوشی‌های هوشمند مثل آب خوردن انجام می‌شود: «بسیار سخت بود که نمی‌توانستم گوگل مپ را باز کنم و مکان خودم روی نقشه را ببینم. یا رونوشت بلیت هواپیمایم را باز کنم یا قبل از اینکه به رستورانی برسم، غذاهای خود را سفارش دهم.» جوانا می‌گوید که زمانی مجبور شد از نقشه کاغذی استفاده کند و برای جهت یابی از مردم محلی کمک بگیرد. این مساله قطعا زمان زیادی می‌برد کاری که با گوگل مپ تنها در چند دقیقه انجام می‌شود. البته نکته مثبت اینجاست که باید برای مسیریابی درست، تمرکز بیشتری کرد و همین مساله می‌تواند مغز را به کار بیندازد.

حالا کجا هستیم

خانم جوانا می‌گوید که نکته خوب کناره‌گیری از دنیای مجازی و تکنولوژی، این بوده که زمان‌های دلگیری و بی‌حوصلگی به جای گشت و گذار بی‌هدف در شبکه‌های اجتماعی، با مردم هم کلام می‌شد یا به منظره‌های زیبای دنیای واقعی خیره می‌شد. این آزادی باعث می‌شد مغز جوانا دوباره احساس کنترل کند. خانم Aza Raskin، موسس مرکز غیرانتفاعی Humane Technology می‌گوید: «تکنولوژی، انسان‌ها را مقید و پایبند به خود می‌کند.» خانم راسکین، تکنیکی را به ثبت رسانده که «گشت و گذار لبدی» نام دارد و می‌تواند حجم بی‌انتهایی از پست‌های تمام شبکه‌های اجتماعی را نشان دهد. وی حالا تاسف می‌خورد که زمان توسعه تکنیک خود، عواقب آن را در نظر نگرفته است. البته بسیاری از متخصصان و فعالان دنیای تکنولوژی معتقدند که صرف این مساله که می‌توان با گوشی‌های هوشمند، رفتارهای غلط، وسواس گرایانه، غیراخلاقی یا سوءاستفاده گرایانه انجام داد، دلیل نمی‌شود که این پدیده بد باشد. زیرا هُبدی» همیشه در کنار «خوبی» وجود داشته و این دو مفهوم، مطلق و از یکدیگر جدا نیستند. گوشی‌های هوشمند، تمام این گیجت‌های کاربردی گذشته را به انباری‌ها فرستاده‌اند.

به کجا می‌رویم

با ورود به دهه جدید، ترس‌ها و نگرانی‌های جدیدی پیرامون تغییراتی که در دهه آینده رخ خواهد داد نیز وی می‌شوند. طی یک دهه گذشته، فقط یک دستگاه کوچک مستطیلی توانست زندگی اکثر مردم را دگرگون کند. حالا تصور کنید که با عرضه نسل جدید از اینترنت و قابلیت‌های بی‌حدومرزی که ارائه می‌دهد، باید منتظر چه نقطه عطفی در دنیا باشیم؟ آیا انسان‌ها از تجربه گوشی‌های هوشمند طی یک دهه گذشته، درسی فرا گرفته‌اند؟ آیا آمادگی بیشتری برای دسترسی بی‌خطر و منطقی‌تر به حجم بی‌انتهای قابلیت‌ها و امکانات تکنولوژیک آینده را داریم؟ شکی نیست که با پایان یافتن سال ۲۰۲۹، ممکن است تصادفا گوشی‌های خاک گرفته آی‌فون ۱۱ خود را پیدا کنیم و به کارهایی فکر کنیم که ۱۰ سال قبل حتی تصور انجام دادن آنها را نمی‌کردیم؟ کارهایی که ۱۰ سال پیش نمی‌کردیم و احساسات و عواطفی که دیگر آنها را تجربه نمی‌کنیم.

حانیه شریف
منبع: وال استریت ژورنال

تلنگر

باستانی پاریزی، تاریخ‌نگار مردمی

اعتماد: رضا مختاری اصفهانی - دکتر ابراهیم باستانی پاریزی تبار از پاریز کرمان داشت و با آنکه از «پاریز تا پاریس» را طی کرد، اما همچنان دل در گروی پاریز و کرمان داشت. کرمان برای او لیوان بود و ایران برایش کرمان در هر متن و سخنی به مناسبت و بی‌مناسبت از کرمان می‌گفت و می‌نوشت. چه کرمان را به جان دوست داشت و گویی در پی ادای دین به دیاری بود که مردانش برای آزادی ایران رنج‌ها کشیده بودند. همچنان که خودش در کتاب «تلاش آزادی» به بهانه شرح حال حسن پیرنیا به تلاش ایرانیان برای آزادی پرداخت. باستانی پاریزی از اولین فارغ‌التحصیلان رشته تاریخ در مقطع دکترا بود که پیش از او ادیبان تاریخ‌نگار بیشتر جلوه داشتند. او اما روایتی جذاب از تاریخ فراهم آورد که گویی تاریخ خوانده بود. تا حکایت‌هایی شیرین از گذشته بگوید، حکایت‌هایی که مخاطبانی از هر طیف و گروهی داشت. کتاب‌های باستانی پاریزی هم خواندنگانی از میان مردمان عادی داشت، هم رجال سیاسی را جذب می‌کرد. آنچه روایات تاریخی او را جذاب کرده بود، تنها شیوه بیانش نبود که باستانی تاریخ مردم را برای مردم می‌نوشت. در تاریخ‌نگاری او بود که می‌شد با شیخ‌محمدحسن زیدآبادی معروف به «پیغمبر دزدان» آشنا شد؛ گویی نویسنده خود را در کسوت زیدآبادی می‌دید که سخن خودش نیز از کنایه و مطایبه بی‌بهره نبود. باستانی خود نیز در سخن و قلمش مطایبه و کنایه فراوان داشت. او طبع حکایت‌گویی را از پاریز و از پدر به میراث برده بود. این طبع را در مجله خواندنی‌ها پرورش داد. چندی همکار ذبیح‌الله منصوری در این مجله بود و برخلاف بسیاری از تاریخ‌نگاران دانشگاهی کتاب‌های منصوری را تحقیر نمی‌کرد. چه در یافته بود منصوری به فرهنگ مطالعه و علاقه به تاریخ در ایران کمک شایانی کرده است.

باستانی با وجود تحصیلات دانشگاهی در رشته تاریخ اما در میانه نویسندگان و مترجمانی چون منصوری و تاریخ‌نگاران دانشگاهی مانند فریدون آدمیت ایستاد. او تاریخ را به شیوه‌ای روایت کرد که مستند بود اما عامه مردمان را به خواندن کتاب‌هایش ترغیب کرد. کتاب «شاه منصور» ش روایتی جذاب از عصر حافظ بود، اما برخلاف قاسم غنی تصویری دل‌انگیز از آن روزگار ارائه می‌کرد. استاد دریافته بود جامعه به تاریخ نیاز دارد، اما شیوه روایت را باید تغییر داد. او در حالی به این مهم دست یافته بود که در حوزه پژوهش و تصحیح کتاب‌هایی چون «سیاست و اقتصاد عصر صفوی» و «تاریخ کرمان» تألیف احمدعلی خان وزیری را در کارنامه‌اش دارد. دکتر باستانی پاریزی در نهایت تواضع بود. برای بسیاری از کتاب‌ها یا نویسندگانی با نام و نشان بایی نام و نشان مقدمه‌های خواندنی نوشت. این مقدمه‌ها را در مجموعه‌ای با عنوان «جامع‌المقدمات» منتشر کرد. عنوانی که هم نشان از روحیه طنزنویسی استاد داشت و هم پهلوزنی کنایه‌آمیز به کتاب درسی سال‌های ابتدایی تحصیل طلاب، علوم دینی بود. دکتر باستانی پاریزی که با مجله خواندنی‌ها آغاز کرده بود، تا آخرین ماه‌های حیات مقالاتی برای روزنامه اطلاعات می‌نوشت. نوشته‌هایی که علاوه بر تعلق خاطر او به فضای روزنامه‌نگاری، از تعلقات عاطفی میان او و سیدمحمود دعایی، همشهری‌اش حکایت داشت. دکتر باستانی پاریزی تاریخ‌نگار مردمی بود که قلم و زبانش مملو از روایت‌ها، مطایبه‌ها، کنایه‌ها و ضرب‌المثل‌های عامیانه اما با بیانی دلچسب بود. شوریختانه امروزه تحقیقات و نوشته‌های تاریخی هم از روایات ادیبانه عبدالحسین زرین‌کوب و روایات عامیانه باستانی پاریزی محروم مانده و هم در بیان نظریه‌های علمی فرومانده است.

کلاسیک اما مدرن

ایران: پیمان خاکسار - «جان فاولز» انگلیسی را از جمله مهم‌ترین نویسندگان پست مدرن قرن بیستمی می‌دانند؛ آنچنان که به گفته پیمان خاکسار، از مترجمان نوشته‌هایش تقریباً محال است به سراغ کتابی درباره ادبیات پست مدرن بروید و در همان ۱۰ صفحه نخست بنام فاولز برنخورید. رمان «کالکسیونر» او طی روزهای اخیر به ترجمه خاکسار و از سوی نشر چشمه در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفته است.

به رغم اینکه «کالکسیونر» بعد از «مجوس» دومین اثری است که از جان فاولز منتشر شده اما تاخیر زمان این نویسنده انگلیسی به شمار می‌آید. انتشار رمان «کالکسیونر» که همراه با کسب موفقیت عجیب و غریبی برای فاولز بود، نه تنها موفق به فروش قابل توجهی شد بلکه با اقتباس سینمایی هم روبه‌رو شد. البته اقتباس سینمایی از آثار نویسندگان اتفاق عجیبی نیست منتهی آنچه که درباره «کالکسیونر» جلب توجه می‌کند رقم بسیار بالایی ست که برای اجازه انجام این اقتباس به فاولز پیشنهاد و در نهایت ارائه شد اما چرا این رمان از جمله مهم‌ترین نوشته‌های قرن بیستمی به شمار می‌آید و همواره در فهرست یکصد آثار برتر جهان قرار می‌گیرد؟ «کالکسیونر» را از نخستین نمونه‌های سبک تریلرهای روانشناسانه می‌دانند. این رمان داستان آشنایی دارد: مرد تنهایی که عاشق می‌شود، دختر محبوب خود را دزدیده و نگه می‌دارد. کالکسیونر روایتی ست از ماجراهایی که میان این دو رخ می‌دهد.

خواننده در مطالعه این رمان با دو روایت روبه‌رو می‌شود؛ روایتی که به مرد عاشق تعلق دارد و روایت دوم هم از زبان دختر دزدیده شده است. فضای حاکم بر «کالکسیونر» هم سنگین و هم در مواردی به تبع ماجرای آن آزاردهنده است. با این حال شما در خواندن این کتاب با اثر کلاسیک مدرنی روبه‌رو می‌شوید که به شکلی چندلایه نوشته شده است. مطالعه اندکی درباره زندگی فاولز کافی است تا متوجه برخورداری او از گستره وسیعی از دانش باهمچون فلسفه‌اتوانی از هنرها شوید. با اینکه هیچگاه نوشته‌های او با فضل فروشی همراه نمی‌شود اما اگر خواهان بهره‌برداری عمیق‌تری از نوشته‌های فاولز باشید بهتر است که فدری دایره مطالعات خود را گسترش بدهید. هرچند که در نهایت امکان مطالعه این کتاب برای مخاطبان غیرحرفه‌ای هم میسر است.

در اغلب نوشته‌های فاولز شما با گنجینه‌ای از اطلاعات روبه‌رو می‌شوید؛ از مطالبی مرتبط با موسیقی کلاسیک و بزرگانی نظیر باخ و موتزارت گرفته تا روانشناسی فرویدی و حتی علاقه او به چهره‌های شاخصی همچون آلبرکامو و ژان پل سارتر که هنگام عزیمت به فرانسه شیفتگی بیشتری نسبت به تفکرات و نوشته‌های آنان پیدا کرد.

جالب است که بدانید حتی دریخشی از این رمان شاهد گفت‌وگوی چند صفحه‌ای شخصیت‌ها درباره رمان «آنوردنشت» سلینجر هم خواهید بود. این‌ها را گفتم که بدانید با مطالعه این اثر با یکی از آثار شاخص قرن بیستم آشنا خواهید شد. فاولز از مهم‌ترین نویسندگان پست مدرن قرن بیستم می‌دانند که به پیشک «کالکسیونر»، «مجوس» و «معشوقه ستوان فرانسوی» از مشهورترین آثار او هم بعد از رمان «معشوقه ستوان فرانسوی» او خواهم رفت.